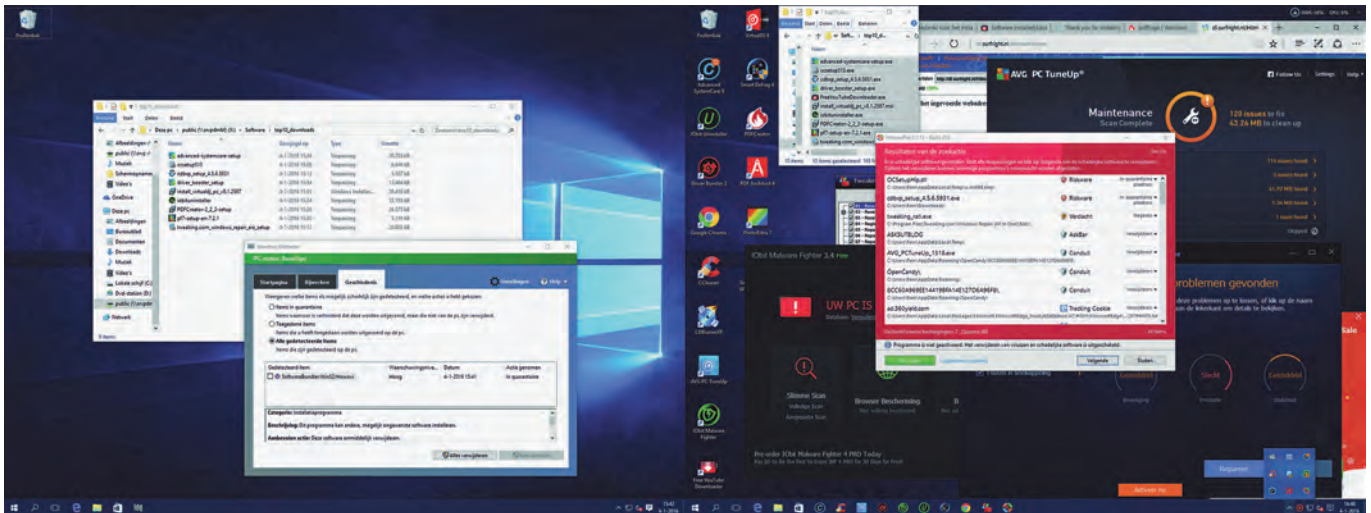

● Veilige downloadbron ●

Rein de Jong

Ik schrijf vaak dat je software moet downloaden van een veilige bron.

Wat is nu een veilige bron? Hoe herken je die? Ik geef toe dat het lastig is die te herkennen. Vrijwel niemand leest de kleine lettertjes van de gebruiksvoorwaarden. En als je die al leest en begrijpt, houden de populaire downloadsites zich er dan aan?

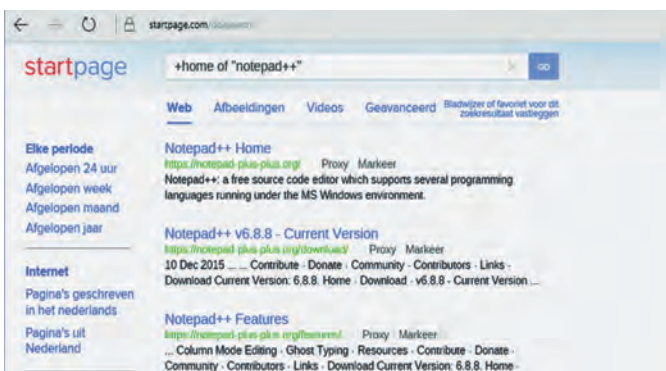

Afbeelding 1

Een van de populairste downloadsites, [Download.com](#), geeft aan dat software die malware bevat niet wordt toegestaan op de site¹. Ik heb tien populaire programma's van hun site gedownload en die op een schoon, actueel Windows 10-systeem geïnstalleerd op de wijze waarop een argeloze gebruiker dat zou doen.

Op het moment dat ik de netwerklocatie met de installatieprogramma's (installers) opende, sloeg Windows Defender aan op de FreeYoutube downloader. Voor de test heb ik deze toch maar toegelaten ... Opmerkelijk was ook dat, toen ik eerst AdvancedSystemCare (ASC) had geïnstalleerd, de programma's IObit Uninstaller en Driver Booster, die ik beide later wenste te installeren, er al opstonden, als extraatje van ASC. Na de installaties zag dat systeem eruit zoals op de rechterhelft van afbeelding 1. Vergelijk dat met vóór (links) de installatie!

Het blijkt dat heel veel programma's vergezeld gaan van applicaties waar je niet om hebt gevraagd, zoals toolbars en extra programma's (de *payload*). Wil je die niet, dan moet je bij installatie heel goed opletten en zelfs dan is er geen garantie dat er niets ongewenst meekomt.

Afbeelding 2

Kies altijd voor de uitgebreide (custom) installatie en wees alert op ingevulde vinkjes. Goed kijken en lezen! Haal weg wat ongewenst is.

Schone downloadsites

De site van de softwaremaker

Een betere plek voor de download kun je niet vinden, al krijg je daar, ten gevolge van het verdienmodel, ook soms ongewenste software mee. Voorbeelden daarvan zijn CDBurnerXP en Avast Free. De website van de makers moet je natuurlijk wel weten te vinden. Dat kan via een zoekmachine, zoals [Startpage](#). Relevante zoekwoorden: `+home of {naam van de software}`.

Ninite.com

Deze site voorziet in het programma Ninite (spreek uit als: Nin-aait) dat op basis van de door jou aangevinkte keuzes de gewenste programma's ophaalt, installeert en desgewenst updatet. Het werkt veilig door het overslaan van bijgevoegde malware. Ninite is misschien wel de enige écht veilige plek om freeware te krijgen. Ik durf te stellen dat het zelfs beter, veiliger en handiger werkt dan de GigaHits!

Dit programma is veel meer dan een tool voor technisch support om op een eenvoudige wijze pc's te installeren. Het is een plek waar je veilig Windows-software kunt vergaren zonder dat je langs downloadsites vol schadelijke software komt.

Natuurlijk is freeware ook op andere plekken op te halen. Alleen is er niet een betrouwbare, gecentraliseerde bron voor. In het algemeen kun je stellen dat de gebruikelijke downloadsites 'verschrikkelijk' zijn door misleidende knoppen en advertenties. En als je al de juiste knop weet te vinden, dan nóg is te hopen dat je geen ongewenste payload meekrijgt. Zelfs de oude getrouwe [SourceForge](#) bundelt software met rommel.

Afbeelding 3

Ninite geeft je een scherm met een lijst van populaire programma's. Heel veel programma's die door de gemiddelde Windows-gebruiker worden gebruikt staan in de lijst. Je klikt simpel de gewenste programma's aan en dan [Get Installer].

Er wordt een installatieprogramma gedownload. Voer dit uit. Ninite haalt de geselecteerde programma's op en installeert ze op de achtergrond in de standaard programmalocaties zonder dat je verder keuzes hoeft te maken, en zonder malware.

Afbeelding 4

Het is een buitengewoon slim programma, dat de software vanaf de site van de maker ophaalt en daarbij de digitale handtekening van de software controleert. Het installeert op een 64-bits pc, indien aanwezig, de 64-bitsversie van de software.

Daarnaast kan Ninite de software ook bijwerken. Je hoeft daarvoor de installer alleen maar opnieuw te starten en dan zal Ninite gaan controleren op updates en die dan voor je aanbrengen. Het is zelfs mogelijk om Ninite via een geplande taak periodiek uit te voeren.

Ninite is volledig gratis voor thuisgebruikers. Om toch geld te verdienen biedt **Secure by Design**, het bedrijf achter Ninite, een aantal betaalde diensten. Zoals een systeemvak-app die op de achtergrond op updates controleert. Voor bedrijven is er een Pro-versie voor gecentraliseerde installatie en updates. Daarnaast ontvangt Ninite commissie wanneer een gebruiker een van de apps upgradet naar een betaalde versie.

Betrouwbare downloadsites

Hoe bepaal je of een site betrouwbaar is? Dat is lastig. Wat

vandaag betrouwbaar is, hoeft dat nu niet meer te zijn. Je kunt de vraag voorleggen aan een zoekmachine en kijken wat de gemeenschap daarover te melden heeft. Ook kun je een URL ingeven bij **Virustotal.com**. Virustotal is een gratis service die verdachte bestanden en URL's analyseert en een snelle detectie van virussen, wormen en andere malware mogelijk maakt.

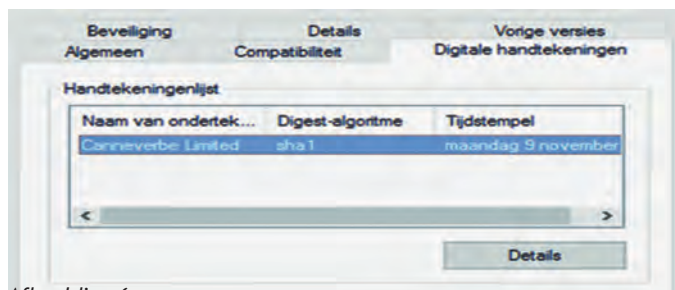
Ook ik heb een lijst van sites die ik betrouwbaar acht. Deze wil ik graag met jullie delen. Op basis van mijn eigen ervaringen zijn op dit moment de navolgende sites betrouwbaar gebleken.

- **Ninite.com**
- **Softwaresite.nl**
Geeft een mooi overzicht van software met daarbij informatie of het al dan niet payload bij zich heeft en hoe je die kunt vermijden.
- **Tweakers.net**
Dé site voor hard- en softwareminnend Nederland.
- **Bleepingcomputer.com**
Support-site voor de computergebruiker gespecialiseerd in het verwijderen van malware.
- **Jam-software.com/freeware/**
Simpel website zonder verborgen zaken.

Afbeelding 5

Ik houd me aanbevolen voor suggesties voor aanvullingen. Deze lijst zal ik publiceren op mijn website² met, desgewenst, de naam van de aanbrengrer. Kijk daar dus voor een geactualiseerde lijst. Eigenlijk kun je stellen dat alle andere downloadsites niet betrouwbaar (zwart) zijn gebleken of niet zijn onderzocht (grijs). Ronduit onbetrouwbaar zijn de sites van Cnet, Download.com en Softonic. Trap ook niet in kreten als free - en gratis download. Elke download is per definitie gratis. Vaak start het betalen voor jou pas na de download en de website krijgt betaald door de adverteerder. Dat is de reden.

Afbelding 6

Herkennen betrouwbare 'installer'

Een verantwoordelijke softwaremaker zal zijn installatieprogramma's altijd voorzien van een digitale handtekening. Dat betekent echter nog steeds niet dat het programma zonder payload komt.

Als voorbeeld neem ik CDBurnerXP, een zeer populair brandprogramma. Na de download klik je met rechts op de installer of je toetst de combinatie *Alt+Enter* > Kijk of er een tabblad *Digitale handtekeningen* is en zo ja, open het. Is dat er niet, dan is het een veeg teken en komt de download wellicht niet van een betrouwbare bron.

In het geval van CDBurnerXP staat er in de handtekeninglijst de naam van de ondertekenaar: 'Canneverbe Limited'. Hoe kom je er nu achter of dat de maker is van CDBurnerXP? Je zou het kunnen zoeken op de site van de maker of gewoon met een zoekmachine ontdekken waarvoor het staat. In het geval van CDBurnerXP blijkt dit de maker te zijn. Dat het niet alles zegt, bewijst CDBurnerXP doordat de maker via de installer aanbiedt om via **OpenCandy** extra software zoals **RegistryBooster** te installeren.

Een andere optie is, de opgehaalde installer te testen via de al eerder genoemde **Virustotal.com**.

Tot slot

Een van mijn leuzen is niet voor niets: *'Installeer alleen iets omdat je er je zelf behoefte aan hebt; niet omdat een ander zegt dat je er behoefte aan zou moeten hebben.'*

En tooltjes? Die heeft Windows zelf voldoende in huis. Utility's als **CCleaner**, **System Mechanics**, etc. zijn onnodig en soms ronduit gevaarlijk!

Afbelding 7

Links

- ¹ Download.com policy <http://bit.ly/r-cnet-pol>
- ² Downloadlocaties <http://bit.ly/r-dwnld>

● Hardwaredrivers veilig updaten ●

Rein de Jong

Wil je graag de stuurprogramma's (drivers) van je laptop of pc actueel houden of wil je een mogelijke fout verhelpen door te zoeken naar de meest recente drivers voor je computer-hardware? Gebruik dan liever geen driver-update hulpprogramma's. Deze zijn over het algemeen overbodig en, vaker nog, gevaarlijk doordat deze maar al te vaak malware en/of onnodige software meeleveren of net de foute drivers installeren.

Dit geldt ook voor de zogenaamde opschoonprogramma's als CCleaner en aanverwanten. Vermijd onbetrouwbare downloadsites van gratis programma's om drivers op te halen. Zie hiervoor het voorgaande artikel¹ in dit blad. Hardware drivers zijn stukjes Windows-software die gebruikt worden voor het besturen van de hardware van je computer. Windows zelf weet niet hoe het alle opties van je videokaart kan gebruiken. Het heeft een stukje software nodig, stuurprogramma of driver genoemd, dat de opdrachten van Windows vertaalt naar de aangesloten hardware. Een soort tussenlaag. Deze drivers worden gemaakt door de fabrikanten van de componenten die zich in - of aan - je pc bevinden. Daar-

naast maken Microsoft en chipfabrikanten vaak generieke drivers die minder functionaliteit bieden dan de hardware in zich heeft, alleen met als doel een werkend geheel te krijgen. Dat zijn vaak basale drivers die 'niet alles uit de kast halen' zoals een fabrikant van een compleet product dat vaak wel doet. Een voorbeeld daarvan is dat Microsoft voor een all-in-one printer alleen maar een driver levert waarmee je alleen maar elementair kunt printen en scannen vanaf de computer. De functionaliteit voor bijvoorbeeld de scan-to-email-knop en overige knoppen op de printer worden in de generieke driver dan niet ondersteund. Ook zijn er computerfabrikanten die onderdelen van anderen samenvoegen tot

een nieuwe component met zijn eigen specifieke driver. Een voorbeeld daarvan is Sony, die gebruik maakt van algemene netwerkhardware en die aanpast aan de eigen wensen, waardoor de hardware niet meer werkt met de generieke drivers van de oorspronkelijk fabrikant. Dat was de hoofdreden dat bezitters van Sony-laptops moesten wachten met de upgrade naar Windows 10 totdat Sony zijn drivers op orde had.

Moet je drivers updaten?

In het algemeen adviseer ik het updaten van drivers alleen te doen als daar voor jou als gebruiker een reden toe is. De driver voor de DVD-speler of kaartlezer van je computer is waarschijnlijk prima. Zelfs wanneer de maker daarvan een lichtelijk gewijzigde versie uitbrengt, zul je vermoedelijk nooit het verschil merken. Wil je weten of het voor jou verschil gaat maken wat betreft verborgen eigenschappen, zoals lager energieverbruik, lees dan de releasenotes van de maker.

Regel: *Geen problemen? Dan niet repareren!*

Alleen wanneer je problemen ondervindt met een driver, kun je gaan denken aan het actualiseren daarvan. Mocht je denken dat nieuwere drivers ook snellere hardware betekenen, dan kom je vaak bedrogen uit. Driver-updates bevatten over het algemeen foutoplossingen (bugfixes) die alleen bij specifieke scenario's optreden en misschien heel kleine snelheidsverbeteringen. Een update zonder noodzaak verhoogt eerder de kans dat je een probleem veroorzaakt dan dat die je helpt. Het verleden heeft uitgewezen dat bij een wijziging vaak alleen de wijziging wordt getest en niet het geheel van functies die al goed werkten. Het kan dan zijn dat in jouw specifieke situatie een gebeurtenis optreedt die tot fouten leidt. Denk hierbij aan een conflict met een andere component of driver. Dus, wanneer je computer het prima doet, kun je over het algemeen deze updates overslaan.

Er is natuurlijk een uitzondering op deze regel. Dat is wanneer je elke druppel performance uit je pc wilt persen. In dat geval moet je er voor zorgen dat de videokaartdrivers zijn bijgewerkt met de laatste versie van de fabrikant, en ook dat de chipset van het moederbord, de netwerkkaart en de geluidskaartdriver van de laatste stabiele versies. Overschakelen van de ingebouwde Windows-drivers naar de officiële Nvidia- of AMD-drivers maakt vaak een wereld van verschil. Het komt erop neer dat wanneer je een AMD- of Nvidia-videokaart bezit, het zeer de moeite waard is om over te schakelen op die drivers. De snelheidswinst is vaak spectaculair. Dit is vooral van belang wanneer je veel spelletjes speelt. In alle andere gevallen update je alleen je drivers wanneer de geïnstalleerde problemen veroorzaken.

Regel: *Gebruik de goede drivers, niet de laatste!*

Wanneer je een nieuwe pc hebt aangeschaft of wanneer je de computer opnieuw hebt geïnstalleerd, wil je weten of de juiste drivers worden gebruikt. Het is echt niet nodig om je drivers steeds actueel te houden. Wel is het zo, dat je in plaats van de generieke driver, indien beschikbaar, liever de echte gebruikt van de fabrikant die het apparaat geassembleerd heeft.

Wanneer je de drivers wilt bijwerken, gebruik dan geen driver-update programma! Ik kan dat niet genoeg herhalen! Haal de driver van de bron! Dat is de website van de fabrikant van je pc of het gebruikte moederbord of de bewuste chip en Windows Update van Microsoft.

Bijwerken van de drivers

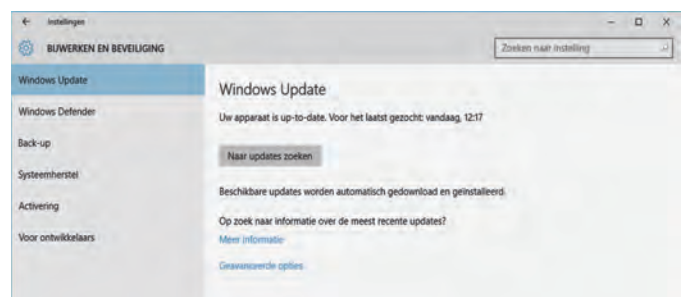
De meeste gebruikers zullen de drivers via Windows Update bijwerken. Dat is de veiligste en handigste manier om de stuurprogramma's actueel te houden. Degenen die de laatste

drivers willen, zullen deze zoeken op het web, bij de producent van de betreffende hardware of essentiële onderdelen daarvan.

Bijwerken met Windows Update

Ervan uitgaande dat je Windows 10 gebruikt, zal Windows Update automatisch de laatste goedgeteste (WHQL) versies van de stuurprogramma's ophalen en installeren. Ook Windows 7 en Windows 8 zijn in staat driver-updates te downloaden en te installeren. Alleen is Microsoft in Windows 10 daarbij dwingender actief en gebeurt het allemaal automatisch. Zelfs wanneer je handmatig andere drivers hebt geïnstalleerd kan het zijn dat deze door Windows Update worden overschreven. Dit is de automatische stel-in-en-vergeet oplossing die Windows 10 biedt. Eigenlijk heeft Windows 10 zelf een driver-update programma ingebouwd.

Onder Windows 7 en 8(.1) verschijnen de driver-updates als optionele update. Wil je daar de laatste drivers, open dan Windows Update, zoek naar updates en installeer de beschikbare hardware drivers.

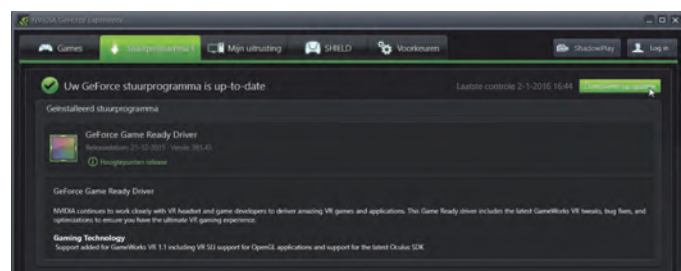

Videodriviers bijwerken

De stuurprogramma's van je grafische kaart kun je bijwerken door het controlepaneel van je grafische kaart te gebruiken. Nvidia, AMD en Intel bieden een controlepaneel voor de videokaart dat automatisch op updates kan controleren.

Voor Nvidia open je de GeForce Experience-app, voor Intel het Grafisch Control Panel en voor AMD het Catalyst Control Center, dat vervangen is (gaat worden) door Radeon Software Grimon. Wanneer deze geïnstalleerd zijn, vind je de control centers in het systeemvak naast het klokje. Ook kun je ze vinden via de Windows-toets en dan de fabrikantnaam in te tikken.

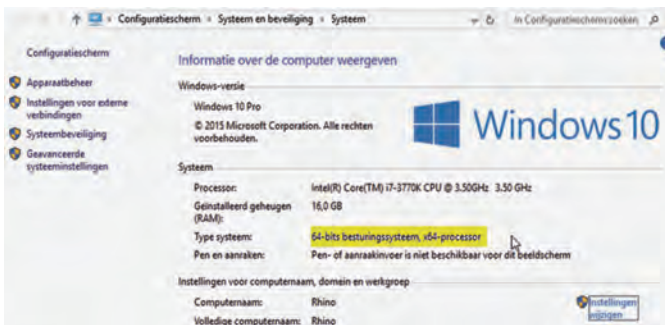

Natuurlijk kun je de nieuwste videodriviers ook direct bij de bron halen door rechtstreeks de website van de fabrikant te bezoeken. Ook wanneer je een Windows 10-gebruiker bent

zul je dit willen doen (met name de gamers onder ons). Windows 10 zal niet telkens wanneer Nvidia of AMD drivers uitbrengen een update uitvoeren. Deze updates zijn eigenlijk alleen maar noodzakelijk wanneer je actuele hoge hardware-eisen stellende spellen speelt.

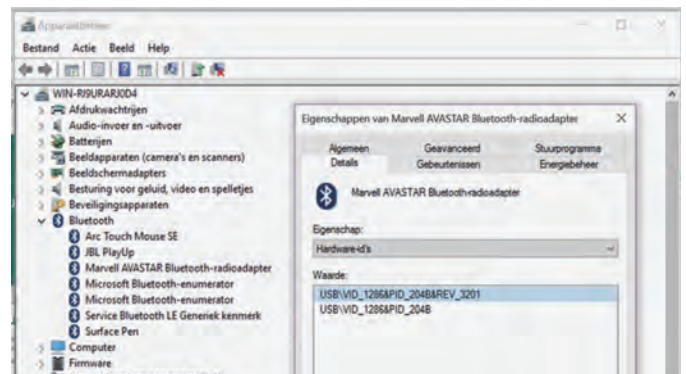
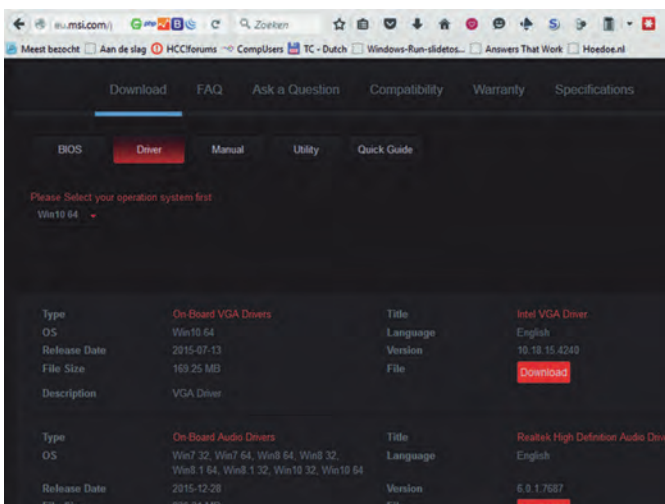
Update via de website van de fabrikant

Alle andere stuurprogramma's haal je direct van de fabrikanterwebsite. Voor een kant-en-klare pc of laptop ga je naar de website van die fabrikant. Zoek de driver-updatepagina voor jouw specifieke systeem. Vaak zal er een servicetag of modelnummer achter- of onderop je computer zijn geplakt. Meestal krijg je dan een pagina voorgeschoteld met een lange lijst van actuele drivers voor jouw besturingssysteem. Weet je zelf de juiste versie niet, druk dan op Win+Pause. In de lijst staan de meest actuele gekwalificeerde drivers die voor jouw systeem zijn getest.

Het overzicht van de fabrikant toont ook vaak updates voor het BIOS en de UEFI-firmware. Ik adviseer om deze niet te installeren, tenzij er een heel goede reden toe is. Een goede reden kan zijn dat de fabrikant het energiemangement voor het moederbord heeft aangepast. Vaker betreffen het echter aanpassingen ten aanzien van de compatibiliteit voor nieuwe processoren en geheugenmodules. Ben je dus niet van plan om een van die componenten te vervangen, dan is er geen noodzaak.

Wanneer je zelf je systeem hebt gebouwd, of hebt laten bouwen, dan zul je de drivers van de eigen website van de fabrikant moeten ophalen voor elke gebruikte component die niet bij de Windows-installatie is herkend. Gebruik liever niet de bijgeleverde CD/DVD's, omdat daar meestal oudere drivers op staan. Een uitzondering zou de netwerkkaart kunnen zijn. Die moet je immers werkend hebben voordat je de website van de fabrikant kunt benaderen. Daarom is het vaak handiger om de netwerkdriver al voor installatie beschikbaar te hebben op een USB-stick. Ga vervolgens naar de website van de fabrikant van het moederbord en zoek, aan de hand van het modelnummer, de drivers voor je moederbord. Doe dit voor elke individuele hardwarecomponent.

Blijven er desondanks nog vraag- of uitroeptekens in Apparaatbeheer staan, dan kun je via de eigenschappen van die component in het tabblad Details > eigenschap Hardware-id's de handtekening van het onderdeel achterhalen. Zoek met die gegevens naar een passende driver voor jouw Windows-versie.

Tot slot

Gelukkig hoeft je de drivers niet vaak te updaten. Windows, en dan met name Windows 10, houdt de stuurprogramma's redelijk actueel wanneer je doorsnecomponenten gebruikt.

Speel je echter graag en vaak de nieuwe veeleisende spellen, dan wil je de laatste grafische drivers van de fabrikant hebben. Eenmaal geïnstalleerd houden deze je op de hoogte van nieuwe uitgaven, zodat je die kunt ophalen en installeren. Voor het overige kun je de website van de fabrikant raadplegen voor de nieuwste versies.

Meestal zal dat onnodig zijn en hoeft je niets te doen, tenzij je problemen ervaart. Windows zelf zal je drivers goed genoeg actueel houden. Het kan gebeuren dat drivers met elkaar conflicteren. In dat geval, zoek dan eerst voor het niet-bijgewerkte apparaat een nieuwere driver. Is die er niet, keer dan terug naar een oude niet-conflicterende driver. Dat kan via *Apparaatbeheer* > *Eigenschappen van het apparaat* > Tab: *Stuurprogramma* > knop: [Vorig stuurprogramma].

En ... zorg dat je back-up² up-to-date is voordat je updates uitvoert. Een ongeluk zit in een klein hoekje.

TIP: Maak je geen back-up? Een back-up is de best mogelijke maatregel om je tegen van buiten komend onheil te wapenen. Er bestaat een heel goede online back-up. Deze kost je als HCC-lid € 10,- per jaar en je kunt daar een onbeperkte hoeveelheid data en pc's veiligstellen. De data wordt versleuteld verzonden en opgeslagen op de servers van LiveDrive in Engeland. Je hebt geen omkijken meer naar de back-up en bovendien worden diverse versies van de bestanden opgeslagen zodat je ook naar een vroegere datum kunt terugkeren. Het is 30 dagen gratis te testen. Zie: backuptypc.nl.

Links:

1 Betrouwbare Downloads
<http://bit.ly/r-dwnld>

2 Backupmypc
<http://bit.ly/r-bumpc>